Urechilă Moştenitor[1]

de Anton Bacalbaşa

Basm

A fost odată un împărat. Şi împăratul ăsta era calic de mama focului. Îşi întorcea chipiul pe dos când se învechea, făcea negoţ de brânză şi de unt proaspăt, aducea până şi vaxul de ciubote de la Viena, pentru că acolo era mai ieftin şi transportul nu-l ţinea nicio leţcaie chioară, mă rog, era calic de parcă trăsese pe dracu' de coadă toată viaţa şi tocmai acum se îmbogăţise.

Cu viaţa era mulţumit ca prostu, că nici deştept nu era, măcar că era şiret ca o vulpe crescută la călugăriţe; numai un necaz avea şi el, cănu-i dăduse Dumnezeu copii. Pe semne că Dumnezeu n-a vrut să se înmulţească neamul lighioilor calice.

Aşa, ce s-a gândit împăratul? zice: „Măre, copii nu-mi trebuie, că prea ţin parale multe… Nu-i vorba, de îmbrăcat i-aş îmbrăca eu uşor, că tot rămân haine de la vizitii care ies la pensie; de mâncat iar n-ar fi greu: aş cere probele de la garda palatului în fiecare zi – da' oricum tot te sfânţuesc copiii! mai bine haide să iau unul făcut gata de altul”.

Şi cum sta el pe aşa gânduri, ce-i trăsnii prin cap, şi-şi aduce aminte că are un frate şi că frate-său ar scăpa bucuros de o potaie de copil, că e un netot.

Cum s-a gândit, aşa a făcut. A scris lui frate-său, care i-a trimis puiul de băiat cu ăl dintâi tren de marfă.

Când l-a văzut împăratul că vine, sfrijit şi jerpelit, cu urechile pleoştite, era p-aci, p-aci să-l trimită la Han-Tătar, că prea era urâtă jigodia, de speria lumea. Câinii lătrau, găinile se ascundeau, până şi vornicul începuse să urle a pustiu. Da' mai pe urmă, ce s-a socotităm păratul? zice: „Lasă, măre, că şi eu eram slut când eram ţingău şi am venit în ţara asta, da' pe urmă s-au deprins toţi cu mine, că de la o vreme se deprinde omul şi cu ciuma”.

Îl luă deci pe băiat, îl trimise la baie, îl înţoli cu un rând de straie de la un bucătar al palatului care tocmai murise fără moştenitori, îi mai potrivi urechile şi-l puse lângă el pe tron.

— Să fii cuminte, băietane, îi zise împăratul, şi să faci şi tu ce-oi vedea că fac eu. Ai căzut pe chilipir, aicea-i ţară îmbelşugată (adică

[1] Publicat în „Adevărul”, anul VI (1893), ianuarie 24

eminamente agricolă), iar sfetnicii sunt nişte găgăuţi, de joacă cum le cânţi… Doar nu te-am adus aici de dragul urechilor tale, da' m-am gândit că avem neamuri multe şi decât să procopsesc pe vreun târâie-brâu de aiurea, mai bine pe unul din neamul meu…

— Lasă, unchiule, răspunde băiatul, că ştiu eu cum să mă port…

Şi zău c-a ştiut! Cum s-a mai înviorat puţin, a început să calce pe urmele lui unchiu-său; nu te-ai fi lipit de el să-i scoţi un gologan, măcar să fi crăpat dracul! îşi întorcea şi el chipiurile şi aduna bani în colţul ciorapului, iar când se făcea grămăjoara mai mare, haidi! o trimitea în ţara lui! Ce-şi zicea el? Te pomeneşti că te ia odată la goană de aici cu nepusă masă! Ce te faci atunci, dacă n-ai acasă nici sfanţ chior?…

Cu toate astea, băiatul începuse a slăbi. Unchiu-său băgase de seamă că nepoţelul se sfrijea mereu, dar nu ştia ce are. „Măi, ce să aibă băiatul? Te pomeneşti că dă ortul popii şi atunci alt bucluc, să mai aduci altul, să-l mai înveţi şi pe ăla!".

A întrebat împăratul pe la toţi vracii şi toate babele, dar nimeni nu ştia ce are Fridelache, că aşa îl chema. Ba, că a mâncat lauri şi o să turbeze, ba că are streche regală, ba că a prins igrasie la cap din pricina învăţăturii, ba că trebuie operat la urechi, că-i atârnă prea greu – nimeni nu ştia ce are. Numai ce vine, tocmai la urmă, un şoltic de bătrân, care înşelase şi pe muma-pădurii în viaţa lui, şi zise:

— Ce mi-i da, maiestate, să-ţi spun eu ce are flăcăul?

— Îţi dau ce vrei, numai scapă-mă, că-i păcat de bunătate de parale pe care trebuie să le dau pe coroana de la dric…

— Apăi… să-mi dai… aista… ministerul şi… aiasta… dizolvarea!

— Dăruite să-ţi fie!

— Amu, zise şolticul bătrân, băietanul matale, coane maiestate, n-are nimic la cap… are la… aiasta…

— La care?

— La… pardon, la călcâie… îi hamurezat…

— Cum se poate?

— Iac-aşa!

Cum a auzit împăratul, s-a făcut foc. Şi s-a pus de pândă.

Într-o noapte, tocmai pe când cântau cocoşii, l-a şi prins pe Fridelache cu dragostea-n traistă.

— Ptiu! Mascara! Ucigă-te toaca, flachflucter! Şi eu credeam că ai igrasie la cap! auzi, amorezat! Amor îţi trebuia, urechilă? Şi încă cu cine? Cu o fată săracă! Apoi, dacă faci copii, carne cu urechi? Vrei să

rămână moştenire banii tăi în ţara asta? N-ai destule fete în ţara ta, să te-nsori până ce n-ai mai putea? Să piei, că te ia mama dracului! Adevărat, vită de pripas!

A doua zi de dimineaţă l-a şi pornit în ţara lui să-şi caute fată. Peste câtăva vreme Fridelache a găsit una de ţinea de trei împărăţii şi a făcut o nuntă de s-a dus pomina de câte parale a cheltuit ţara-n care era moştenitor. Iar şolticul cel bătrân era în fruntea bucatelor.

Şi unde mi s-a pus Fridelache al meu de făcut copii, dar ce copii! Care cum ieşea din găoace, striga „Donaţie!” şi ţara trebuia să le dea la toţi, că n-avea încotro; sfetnicii erau toţi ca şolticul cel bătrân.

Aşa, de la o vreme s-a luat ţara de gânduri, că nu mai rămăsese moşii ne date prinţişorilor. Şi numai ce s-a adunat norodul într-o zi şi... să te ţii, pârleo! L-a înşfăcat pe unchi, l-a legat de-un cal neînvăţat, cu un sac de nuci, şi i-a dat drumul... şi unde cădea nuca, cădea şi apanajul...

Dar, când să caute pe Fridelache, ia-l de unde nu e! Hoţomanul prinsese de veste şi o tulise-n ţara lui, unde deschisese zarăfie: dădea bani cu împrumut pe amanet cu sută la sută şi făcea tot soiul de daraveri. Am fost şi eu pe acolo de-am dat nişte nădragi vechi, că-mi trebuiau parale. Când i-a văzut, i-a recunoscut că sunt din ţara unde fusese moştenitor. Şi unde l-a cuprins o jale, de-i tremurau crenvurştii în burtă. Săruta nădragii şi se văicărea într-una:

— O, pantaloni ai ţării mele adoptive! Primiţi lacrimile mele de cel mai sincer regret! Că de mai şedeam un an în ţara aia, o aduceam cu totul la casa mea de schimb!

Şi-ncălecai pe-o roată şi vă spusă-i o istorie adevărată.

Cules de Emilian Condel din volumul *Din proza „Contemporanului”*, Editura Tineretului, f.a. p. 220 – 223.